

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ**

На правах рукопису

ШКУРКО АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА
(на прикладі вугільної промисловості)**

**Спеціальність 08.06.01 - Економіка підприємств та
форми господарювання**

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Донецьк - 1997

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Інституті економіки промисловості
НАН України.

- Науковий керівник - доктор економічних наук,
професор
Червова Лідія Георгіївна
- Офіційні опоненти: - доктор економічних наук,
професор, член-кореспондент
НАН України
Іванов Микола Іванович
- кандидат економічних наук,
Щетілова Тетяна Володимирівна
- Провідна організація - Державна гірнича академія
України Міністерства освіти
України (м. Дніпропетровськ)

Захист відбудеться "17" квітня 1997 р.
о 14 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 06.08.02
в Інституті економіки промисловості НАН України за адресою:
340048, Донецьк-48, вул. Університетська, 77.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотечі
Інституту економіки промисловості НАН України.

Автореферат розісланий "14" березня 1997 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Кузьменко Л.М.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

1.1. Актуальність теми дослідження. Інвестиційна сфера, капітальне будівництво основних виробничих фондів, що є матеріальною основою самого процесу відтворення суспільного продукту, зазнали найбільшого впливу негативних наслідків реформ: зменшення обсягу ресурсів капітального будівництва перевищило показники падіння виробництва в економіці країни в декілька разів; потужний комплекс інвестиційних галузей було фактично зруйновано, а економічні зв'язки між його підсистемами розірвано.

В 1995 р. фонд капітальних вкладень склав 31% до 1990 р. Інвестування здійснювалось в основному в короткотермінові проекти. Знижена інвестиційна активність у базових галузях народного господарства. Будівельні комплекси, що відбивають стан інвестиційної сфери, завантажені всього на 30%.

В цьому зв'язку пожвавлення інвестиційної діяльності є основною умовою виходу із такої економічної кризи і створення передумов для стійкого розвитку економіки. Пожвавлення інвестиційної активності в добувних галузях обумовлюється значенням цих галузей для економіки країни і попитом на її продукцію як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Добувні галузі характеризуються дуже високою капіталоемністю і тривалими термінами окупності капітальних вкладень. Очевидно, що державі слід в ситуації, що склалася, допомагати тим підприємствам, розвиток яких відповідає цілям структурної перебудови в економіці.

Проблема управління інвестиційною діяльністю складна і багатопланова. Різноманітні її аспекти одержали розвиток в роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Разом з тим,

І. В. Стефанюк
АН України

деякі актуальні питання залишаються гостро дискусійними, окремі із них недостатньо досліджено.

Як показав аналіз, у процесі реформування економіки недостатньо враховується особливість інвестиційної діяльності, що пов'язана з формуванням системи альтернативних інвестиційних рішень. Не одержали також задовільного вирішення питання регулювання процесу капітального будівництва з боку держави. Тому необхідні засоби як прямого, так і непрямого впливу на підприємства в рамках діючих законів, пошуки шляхів підсилення зацікавленості підприємств у капітальних вкладеннях.

Теоретична і практична значущість перелічених і інших проблем, які пов'язані з управлінням інвестиційною діяльністю, обумовлює актуальність теми дисертаційної роботи, вибір мети і спрямованості проведеного дослідження.

1.2. Цілі і завдання дослідження. У відповідності зі станом наукової проблеми, що досліджується, метою дослідження є поглиблення теоретичних основ механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства і розробка практичних рекомендацій з його вдосконалення.

Для досягнення цієї мети в дисертації поставлено і вирішено наступні завдання :

досліджено об'єктивні передумови вдосконалення інвестиційної діяльності в умовах розвитку ринкових відносин;

обгрунтовано необхідність і напрямки державного регулювання інвестиційної діяльності;

проаналізовано механізм управління інвестиційною діяльністю підприємств вугільної промисловості;

розглянуто особливості механізму управління інвестиційною діяльністю шахти в період переходу до ринкових відносин;

розроблено рекомендації з удосконалення механізму управління інвестиціями.

1.3. Предмет і об'єкт дослідження. Предметом дослідження стали теоретичні і практичні проблеми обґрунтування механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства. У вигляді об'єкту дослідження прийняті підприємства вугільної промисловості Донбасу, зокрема об'єднання "Донецьквугілля" і, передусім, шахта ім. Абакумова.

1.4. Методологія і методи дослідження. Теоретичну і методологічну основу дисертаційної роботи склали теоретичні положення класиків економічної науки, роботи провідних вітчизняних і зарубіжних учених з проблем управління, інвестиційної діяльності, формування ринкових відносин, законодавчі акти Верховної Ради України, постанови Уряду України і укази Президента України.

У вигляді первинної інформації використані дані статистичного обліку і звітності, результати аналізу діючої практики управління капітальними вкладеннями. В роботі також використано опубліковані матеріали, що освітлюють зарубіжний досвід інвестиційного менеджменту.

При вирішенні поставлених в дисертації завдань застосовувались системний підхід, методи статистичного, техніко-економічного і логічного аналізу, групування і узагальнення даних.

1.5. Наукова новизна результатів дослідження. Наукові результати проведеного дослідження полягають в наступному:

досліджено і уточнено теоретичні аспекти управління інвестиційною діяльністю, які пов'язані з принципами інвестування, економічними умовами інвестиційної діяльності і формами її державного регулювання;

досліджено сучасні тенденції в інвестиційній діяльності, проаналізовано стан інвестиційної сфери, виявлено причини зниження інвестиційної активності підприємств;

аргументовано необхідність удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності, обґрунтовано напрямки підвищення ефективності капітальних вкладень;

обґрунтовано основні положення удосконалення фінансування і кредитування капітальних вкладень на основі акціонування вугільних підприємств, класифікації державних субсидій по групах: дотаціювання виробничої діяльності, оснащення устаткуванням очисних забоїв, капітальні роботи;

розроблено рекомендації з удосконалення обґрунтування інвестиційного проекту на основі бізнес-плану, його структуру, що враховує галузеві особливості добувної промисловості;

обґрунтовано можливість збільшення видобутку вугілля шляхом реконструкції шахт, що мають запаси вугілля 80-100 млн.т;

розроблено рекомендації по формуванню прибутку в різноманітних умовах використання фінансових ресурсів підприємства.

1.6. Практична значущість одержаних результатів. Практична значущість дисертаційного дослідження полягає в тому, що на основі теоретичних положень і аналізу існуючої практики, обґрунтовано концептуальні підходи і методичні рішення з удосконалення механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Пропозиції і рекомендації, що висловлено в роботі, впроваджуються на шахті ім. Абакумова виробничого об'єднання "Донецьквугілля" і можуть бути використані на будь-якому вугільному підприємстві. Їх реалізація буде сприяти активізації

інвестиційної політики підприємства в складних умовах реформування економіки.

1.7. Апробація роботи і публікація результатів дослідження. Основні наукові положення і практичні результати дослідження по темі дисертації розглядалися і отримали позитивну оцінку на семінарах Інституту економіки промисловості НАН України, засіданнях науково-технічної ради ПО "Донецьквугілля", науково-практичних конференціях.

По темі дисертації опубліковано 4 роботи, що відбивають основні її положення, загальним обсягом 2,5 др.арк., із яких авторові належить 2,3 др.арк.

1.8. Структура і обсяг роботи. Дисертаційна робота містить вступ, три глави, висновок загальним обсягом 164 сторінки машинописного тексту, має 6 рисунків, 34 таблиці, а також список літератури із 128 найменувань.

2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Об'єктивні передумови вдосконалення управління інвестиційною діяльністю. Інвестиційна сфера виграє вирішальну роль в економіці держави. На протязі багатьох років інвестиційна сфера справляла на економіку України дестабілізуючий вплив крізь величезне незавершене будівництво, збільшуючи дефіцит державного бюджету.

За останні п'ять років темпи скорочування інвестицій майже в 1,5 рази вищі, ніж темпи падіння виробництва. Отже, неефективне вкладення інвестиційних ресурсів посилило кризу, яка з кожним роком зростає.

Найбільш негативний вплив на динаміку капітало-вкладень справило зростання цін на виробничі матеріально-

технічні ресурси і жорстка рестрикція грошово-кредитного забезпечення інвестицій. За 1991-1995 рр. із-за подорожчання матеріально-технічних ресурсів значно підвищились собівартість і ціни в капітальному будівництві.

На скорочування інвестицій поряд з ціновим чинником також вплинули причини, які пов'язані з грошовим обігом. Внаслідок стримування державного фінансування капітальних вкладень, знецінення прибутку підприємств значно зросла ціна позичених інвестиційних ресурсів. Звідси - переважання короткотермінових кредитів над довгостроковими. Іншим чинником, що стримує довгострокове кредитування, є прискорення спаду виробництва.

Загальний характер спаду означає, що сприятливої економічної кон'юнктури немає практично ніде, тобто відсутні стимули для інвестування. Фактичний стан справ показує, що умови для дійового механізму підвищення інвестиційної активності у нас вкрай обмежені. А якраз вирішення цієї проблеми визнається найважливішим в зміні економічної ситуації в країні.

Як показали дослідження, у теперішній час і в найближчій перспективі немає підстав розраховувати на вагоме збільшення інвестиційних ресурсів за рахунок прибутку підприємств. Їх фінансовий стан дуже нестійкий, позичені кошти перевищують власні.

Аналіз структури джерел фінансування інвестицій показав, що досі діє колишня розподільча система капіталовкладень, яка заснована на державних контрактах, що контролюються міністерствами і відомствами, державними корпораціями та холдінгами. Фінансуються ці контракти за рахунок централізованих капітальних вкладень з незначною часткою довгострокового кредиту.

Для надання інвестиційній діяльності характеру динамічного процесу головне значення має приведення його відтворювальній суті у відповідність з цілями економічних реформ і з усіма економічними регуляторами процесу відтворення: цінами на засоби виробництва, рівнем кредитного забезпечення, нормами амортизації, атрибутами ринку цінних паперів і інструментами зовнішньоекономічної діяльності.

2.2. Необхідність державного регулювання інвестиційної діяльності і його форми. Економіка при будь-якому рівні розвитку ринкових відносин не має автоматичного регулятора інвестиційної активності і концентрації необхідних ресурсів для подолання кризового стану. Щоб забезпечити конструктивне і комплексне втручання держави в інвестиційний процес, необхідна певна інвестиційна політика, зміст якої полягає в раціональності і ефективності такого втручання.

Об'єктом інвестиційної політики держави є весь комплекс галузей народного господарства, що забезпечує відтворювальний процес.

Державна інвестиційна політика уявляє собою форму поведінки владних структур по досягненню встановленої цілі, яка розрахована на певний період часу. Стратегія держави формує цілі, а їх реалізація здійснюється шляхом використання тактичних заходів. При цьому стратегічні цілі і завдання вирішуються шляхом витрачання інвестиційних коштів в певному напрямку. Такі цілі інвестиційної політики визначаються виходячи із економічної ситуації, що складається в країні. Проте, незважаючи на це, поставлені цілі не виявляються безальтернативними. Її головна складність в управлінні інвестиціями полягає саме у визначенні, виборі найкращого із варіантів, що пропонуються.

Найбільш важливим завданням є визначення частки участі держави в економічному регулюванні інвестиційної діяльності. В основу його вирішення повинна бути покладена двоєдина функція держави в реалізації політики капіталовкладень. З одного боку, вона визначає створення економічного середовища шляхом прийняття відповідних законодавчих актів, а з другого - функціонує у вигляді власника комплексу виробничо-господарських структур і саме здійснює капіталовкладення в їх розвиток.

Тому необхідно розробляти нові методи техніко-економічного обґрунтування вибору пріоритетів розвитку окремих галузей і виробництв. У відповідності з пріоритетами формується система державного регулювання інвестицій. Вона повинна забезпечити сприятливі економічні умови і створити зацікавленість як з боку інвесторів, так і підприємницьких структур. Механізм формування такої системи - розробка комплексів нормативів економічного стимулювання для учасників інвестиційного процесу.

Результати дослідження дозволяють вивести, що пріоритетним напрямком регулювання капіталу в депресуємих галузях, до яких належить вугільна промисловість, є не тільки ліквідація збиткових виробництв з відпрацьованими запасами вугілля, але і об'єднання фінансово незаможних підприємств в компанії холдінгового типу. Поряд з підтримкою мінімально прийнятної активності на галузевих ринках такі компанії будуть прагнути до згортання неефективних виробництв.

Для підтримки інвестицій в поточну модернізацію виробництва можна передбачати державну участь в тих же пропорціях, що і в Росії - 20% від вартості відповідного проекту, враховуючи однакові умови функціонування економіки.

2.3. Формування інвестиційної політики підприємства.

Виконані дослідження привели до висновку, що інвестиційну політику підприємства можна уявити як постійно відновлюваний циклічний процес, що складається із трьох етапів: формування потреб в інвестиціях, пошук джерел інвестицій і реалізація інвестицій.

Потреба в інвестиціях визначається необхідністю оновлення і реконструкції основних фондів, що об'єктивно існує на всіх підприємствах і без чого вони не можуть нормально функціонувати.

Рациональний вибір складу фінансових джерел інвестицій є також важливим і складним економічним завданням.

Схема, що показана на рис. 1, відбиває інвестиції, які спрямовані на розвиток власного підприємства, і не враховує можливості зовнішнього інвестування, коли кошти підприємства використовуються як капітал, який вкладено в інші підприємства.

Можливості шахт здійснити самофінансування розвитку самим безпосереднім образом пов'язані з їх рентабельністю. Рентабельність видобутку вугілля навіть в середньому по виробничим об'єднанням недостатня, щоб фінансувати необхідні капітальні вкладення.

Тільки в трьох об'єднаннях центрального району Донбасу рентабельність достатньо висока для самофінансування - Добропіллявугілля, Шахтарськвугілля і Торезантрацит. Три об'єднання центрального району Донбасу повністю збиткові. Для вугільних шахт здається природним зв'язувати обсяги інвестицій з обсягом вугілля, що добувається, і, таким чином, одержувати певну якісну характеристику. В зв'язку з різною рентабельністю об'єднання відрізняються по обсягу видобування і по величині питомих інвестицій (табл. 1).

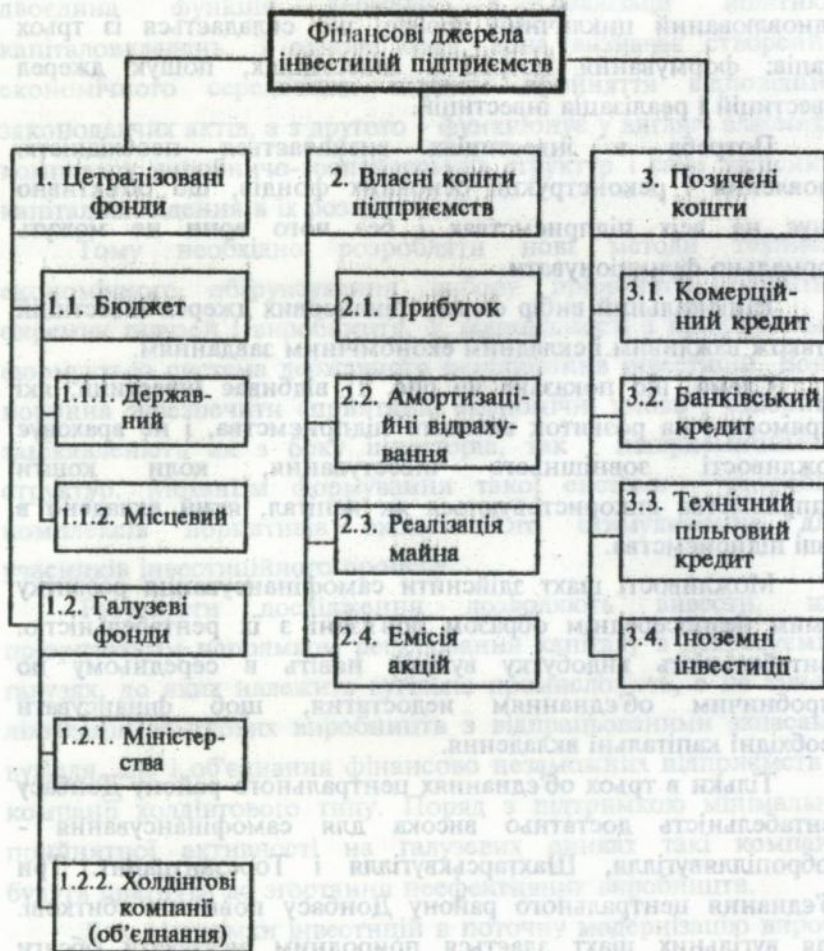

Рис. 1. Класифікація джерел фінансування інвестицій

Таблиця 1. Розподіл виробничих об'єднань по видобутку вугілля, які враховують величину питомих інвестицій

Об'єднання з питомими інвестиціями в межах, млн. крб./1000 т					
до 400	400-600	понад 600			
Артемвугілля	375	Октябрьвугілля	518	Макіїввугілля	1034
Дзержинськвугілля	183	Донецьквугілля	589	Красноармійськвугілля	752
		Селідоввугілля	495	Добропілля	707
		Торезантрацит	456	Орджонікідзевугілля	442
		Шахтарськвугілля			746

Питання організації інвестування у вугільній промисловості централізовані в рамках виробничих об'єднань. Об'єднання створює собі інвестиційний фонд із коштів, які одержуються із бюджету і із відрахувань шахт. При цьому сума відрахувань не пов'язується з прибутком, вона складає певний процент від обсягу реалізації продукції.

Розподіл фінансування між шахтами здійснює об'єднання, виходячи із розробленої інвестиційної політики, незалежно від їх внеску до інвестиційного фонду.

Аналіз показує доцільність встановлення двох основних джерел фінансування капітальних вкладень на вугільних шахтах.

За рахунок власних коштів шахти повинні фінансувати просте відтворення - відтворення очисних ліній в межах горизонтів, що відроблюються.

За рахунок цільового державного фінансування повинно здійснюватися будівництво нових горизонтів, вертикальних і скелетних гірничих виробок в межах підготовчих горизонтів і

об'єктів загальношахтного призначення (вентилятори головного провітрювання, підйоми, центральні водовідливи).

2.4. Засоби оцінки ефективності інвестицій. Результати дослідження привели до висновку, що в практиці застосовується декілька основоположних методів інвестиційної оцінки ефективності, суть яких полягає в порівняльній оцінці, у використанні принципу приведених витрат, який засновано на застосуванні нормативних коефіцієнтів економічної ефективності. Але з розвитком ринкових відносин і підсиленням чинників ризику оцінка ефективності інвестиційного проекту ускладнюється. В нових умовах економічно вільні підприємства намагаються використовувати різні оцінки, які воно вважає за потрібне.

В умовах кризи інвестиційні процеси пов'язані в основному з реконструкцією і технічним переозброєнням. Але пов'язані з цим витрати можуть в різних умовах забезпечувати цілком різноманітні результати. Тому одним із підходів до оцінки ефективності є використання узагальнення показників, що характеризують економічну віддачу нових засобів на одиницю капітальних вкладень.

У вигляді узагальнюючого показника можна використати віддачу здійснюваних капітальних вкладень за період, що аналізується. Така віддача може відбиватися в збільшенні прибутку і накопиченні амортизаційних коштів і може бути показана у вигляді формули:

$$O_{к/в} = \frac{\Delta\Pi + \Delta A}{I}, \text{ де}$$

$O_{к/в}$ - віддача капіталовкладень, млн.крб.;

$\Delta\Pi$ - приріст прибутку за рік, млн. крб.;

ΔA - приріст амортизаційних накопичень за рік,
млн.крб.;

I - загальний обсяг інвестицій, млн. крб.

Результати оцінки можна порівнювати від року до року, використовуючи значення показника як відносної величини, або з нормою прибутку, що є основним критерієм в ринковій економіці. В останньому випадку величина норми прибутку використовується галузева або регіональна. Регіональну норму прибутку називають ще ставкою дисконтування або альтернативною вартістю капіталу. Вона відбиває прибуток від інвестицій в проект, а альтернативою є в цей час ринок цінних паперів і банківські депозити, що являють собою стійке джерело прибутку.

У теперішній час, в умовах, що змінилися, стала очевидною умовність багатьох положень Методики по оцінці економічної ефективності інвестицій. Але не можна заперечувати і необхідність таких методик для економічно вільних підприємств. Головним при цьому залишається відбір і ранжування існуючих на сьогоднішній день показників з тим, щоб застосувати їх в сьогоднішній ситуації.

За законами ринку підприємство, що спроможне до поширеного відтворення, повинно забезпечувати загальну тенденцію одержання найбільшої величини норми прибутку на капітальні вкладення, які здійснюються.

Норма прибутку може бути встановлена на основі даних достатньо великої кількості розрахунків підприємств.

Найбільш швидка віддача капіталовкладень уявляється як найбільш раціональний шлях збільшення видобутку вугілля. Для цього пропонується:

по-перше, не будувати нові шахти, а йти шляхом реконструкції шахт, які мають запаси вугілля 80-100 млн.т. Це дозволить використати готовий комплекс інфраструктури і соціальної сфери, питома вага якої в будівництві нової шахти

складає 10-30% витрат. Характеристика пластів, що розробляються $m > 1m$ $A = 5-10\%$ $5 < 1\%$.

по-друге, для більш швидкої віддачі шахт, що реконструюються, доцільно інвестувати розробку і підготовку відокремлених панелей, дільниць шахт, тобто створення схеми "шахта в шахті".

Така схема дозволяє застосовувати найбільш продуктивну виемкову техніку з навантаженням на очисний забій 2500 - 3000 тон на добу. Продуктивність по шахті робітника по видобутку досягне 28-30 т/чол. в місяць.

Відробка запасів у центральній панелі пласту дозволить одержувати товарне вугілля із зольністю 15-18% без процесу збагачування.

Застосування відробки схем "шахта в шахті" з'являється найбільш сприятливими умовами інвестування в реконструкцію шахт із-за мінімального терміну віддачі і окупності вкладених коштів. У результаті кожна тона, що здобута в шахті з виробничою потужністю 1, 5 млн. т на рік, після реконструкції обійдеться державі в три рази дешевше, ніж в аналогічній знову збудованій шахті.

2.5. Удосконалення фінансування і кредитування капіталовкладень. Пошук найбільш прийнятних джерел фінансування капіталовкладень став однією із актуальніших проблем для підприємств.

Вугільна промисловість користується державною підтримкою в усіх вугледобувних країнах. Це передбачається і проектом, що виконується за угодою між Всесвітнім банком і Українською державною компанією з реструктуризації підприємств вугільної промисловості. Проект передбачає програму кредитування підприємств галузі.

Аналіз умов кредитування по цьому проекту показує, що для одержання пільгового кредиту на інновації шахта повинна відмовитися від виробничого дотаціювання. Але вона цього не може зробити, бо їй потрібні інновації, щоб покращити свої показники, після чого можна відмовитися від дотацій.

Не одержати кредит - це означає відмовитися від продовження реконструкції і далі продовжувати погіршення всіх показників робітничою діяльністю.

Разом з тим, капітальні роботи - неодмінна належність виробництва на кожній шахті. Отже, необхідно вишукати власні джерела для фінансування капітальних вкладень.

Збільшення власних джерел інвестування пов'язане із зростанням прибутку підприємства, яке залежить від зниження витрат виробництва і збільшення видобутку.

Дослідження показали, що доцільно на державному рівні прийняти рішення про класифікацію державних субсидій по трьох групах: на дотаціювання виробничої діяльності, на оснащення устаткуванням очисних забоїв, на капітальні роботи. При цьому пропонується прийняти наступний порядок взаємовідносин держави з шахтами. Держава субсидірує оснащення шахт забійною технікою, що дозволяє зупинити можливий спад виробництва на 10-15% і збільшити його за 1-2 роки на 40%. Собівартість видобутку 1 тони вугілля буде знижуватися, зокрема, по шахті ім. Абакумова з 5,4 млн.крб. до 5,0 млн. крб. за перший рік і до 4,5 млн. крб. за другий рік. Шахта стає рентабельною і не потребує дотаціювання виробничої діяльності. Це дозволяє їй знайти власні або недержавні позичені джерела для покриття 20% необхідних капітальних вкладень і розраховувати на державне субсидування 80% капітальних вкладень у відповідності з умовами Світового банку. Якщо такий варіант опиниться неприй-

нятим, необхідно буде на державному рівні вирішити питання про грошову приватизацію вугільних шахт. При цьому мова йде про змішану власність. Контрольний пакет акцій залишається у держави, приватним інвесторам продається пакет акцій, якого достатньо для продовження реконструкції шахт.

Ще одним джерелом коштів для інвестування є залучені кошти: емісія акцій. Так, розрахунки показали, що статутний фонд ВАТ "Шахта ім. Абакумова" складає 11663 млрд. крб. Робітники шахти і громадяни, що користуються пільгами у відповідності до діючих законодавчих актів, набувають майже 8% акцій, 40% акцій виставляються на сертифікатні і спеціалізовані аукціони і 51% акцій залишається у власності держави.

2.6. Обґрунтування інвестиційного проекту і вибір варіанту вкладення коштів. Обґрунтування інвестиційного проекту здійснюється на основі бізнес-плану, в якому викладається концепція реального інвестиційного проекту і подаються основні його характеристики.

У теперішній час існує уже чимало типових рекомендацій по складанню бізнес-планів. В принципі вони схожі і розрізняються лише мірою деталізації.

Але, як показала практика, деталізацію плану треба здійснювати під інвестора. Він же пропонує і форму плану.

Наявність типових методик оформлення і обґрунтування інвестиційних проектів не виключає індивідуальних підходів до цього процесу з урахуванням галузевих і регіональних особливостей.

Для вугільних підприємств це перш за все висока імовірність появи непередбачених обставин, рухомість робочих місць, важкі умови праці, тривалість підготовки нових горизонтів і очисних заборів.

Викладення бізнес-плану підпорядковано певній логічній структурі і враховує, що позичені кошти підприємства складають 80% від необхідного кредитування інвестицій по вимогам Світового банку. Інша частина у розмірі 20% забезпечується власними коштами шахти.

Проте таке рішення на практиці не може бути здійснено з ряду об'єктивних умов.

Щоб виконати умови кредитування в частині повернення кредиту і погашення процентів за кредит, необхідно на другий рік після початку кредитування збільшити видобуток вугілля в 1,5 рази. Ще через рік у 2 рази, а витрати на видобуток вугілля по шахті залишити на попередньому рівні і в такому режимі працювати протягом шести років, спрямовуючи прибуток на повернення кредиту, погашення процентів за кредит та сплату податку на прибуток. Тому в дисертації пропонується на державному рівні вирішити питання з Світовим банком з цього приводу.

І підприємство, і кредитори зацікавлені в максимально коротких термінах реалізації проекту. Тому механізм повернення позичених коштів, який пропонується в дисертації, також підпорядкований ідеї інтенсифікації інвестиційного процесу і прискорення обігу капіталу. Він ґрунтується на тому, що в перші чотири роки надходження кредиту доцільно визволити шахту від податку на прибуток, погашення кредиту і проценту за кредит, тому що прибуток в цей період одержується тільки за рахунок інвестиційних уливань. Але за цей пільговий період шахта повинна збільшити обсяг видобутку в 2 рази порівняно із 1997 р. (початком кредитування). Повернення кредиту і проценту за нього починати із 2001 року рівними частками і закінчити до 2010 р. При цьому забезпечення шахт забійною технікою залишається за

державою, а прохідницьку техніку підприємства набувають за рахунок власних коштів.

Таким чином, запропонована схема кредитування, витримуючи вимоги Світового банку, дозволяє шахтам швидше одержувати прибуток і прискорити окупність проекту реконструкції підприємства.

3. ПЕРЕЛІК ОПУБЛІКОВАНИХ РОБІТ, В ЯКИХ ВИДОБРАЖЕНІ ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ

- 3.1. Шкурко А.В. Управление инвестиционной деятельностью на угольных предприятиях: Препр. докл. Донецк: ИЭП НАН Украины, 1996.- 1,7 др.арк.
- 3.2. Шкурко А.В. Как повысить эффективность реконструкции шахт? // Уголь Украины. - 1996.- № 10-11. - 0,25 др.арк.
- 3.3. Мартыненко В.Ф., Шкурко А.В. Инвестиционная деятельность предприятия: анализ и эффективность// Проблемы управления государственным сектором экономики.- Донецк: ИЭП НАН Украины, 1996.- 0,5 др.арк.
Особистий внесок автора: Обґрунтування підходів до оцінки ефективності капітальних вкладень.
- 3.4. Шкурко А.В. Объективные предпосылки совершенствования управления инвестиционной деятельностью предприятия// Направления развития экономики Украины в современных условиях.- Донецк: ИЭП НАН Украины, 1996.- 0,3 др.арк.

ABSTRACT

Shkurko A.V. Improving the management mechanism of investment activities at an enterprise (the case of the coal industry).

The thesis for a candidates degree (Economics) by speciality 08.06.01, business economics and forms of economic management. Institute of Industrial Economics, NAS of Ukraine, Donetsk, 1997.

The theoretical foundations of a management mechanism of investment activities at an enterprise have been worked out; objective premises for investment activity improvements under economic reforms have been discovered and recommendations in investment management improvements at coal enterprises have been proposed.

АННОТАЦИЯ

Шкурко А.В. Совершенствование механизма управления инвестиционной деятельностью предприятия (на примере угольной промышленности).

Диссертация на соискание научной степени кандидата экономических наук по специальности 08.06.01 - Экономика предприятий и формы хозяйствования. Институт экономики промышленности НАН Украины. Донецк, 1997 г.

Исследованы теоретические основы механизма управления инвестиционной деятельностью предприятия, выявлены объективные предпосылки совершенствования инвестиционной деятельности в условиях реформирования экономики, разработаны рекомендации по совершенствованию механизма управления инвестициями на угольных предприятиях.

АНОТАЦІЯ

Шкурко А.В. Удосконалення механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства (на прикладі вугільної промисловості).

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.06.01. - Економіка підприємств і форми господарювання. Інститут економіки промисловості НАН України. Донецьк, 1997.

Досліджено теоретичні основи механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства, виявлено об'єктивні передумови удосконалення економіки, розроблено рекомендації з удосконалення механізму управління інвестиціями на вугільних підприємствах.

Ключові слова: механізм управління, інвестиційна діяльність, кредит, підприємство, капітальні вкладення.

Підп. до друку 13.03.97. Формат 60x84/24. Папір друк. № 3.

Обл.-вид. арк. 1,0. Тираж 100 прим. Замовлення № 70.

Інститут економіки промисловості НАН України.

340048, Донецьк, Університетська, 77.

Ротапринт ІЕП НАН України.

435117

AB 37.246
AB 37.246